

Svar på skriftligt spörsmål om bland annat FN:s globala migrationspakt Global Compact for Migration

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 445/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Laura Huhtasaari /saf:

Har regeringen för avsikt att förbereda sig för Finlands kommande EU-ordförandeskap genom att göra bekämpning av befolkningsexplosionen och av illegal invandring till riktlinjer för prioriteringarna inom unionens invandringspolitik samt att ta familjeåterföreningen, internationellt skydd och andra regler som gäller utlänningars uppehållstillstånd och sociala förmåner till åtminstone samma nivå som i övriga Norden och ta avstånd från FN:s globala migrationsramverk?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I Finland är huvudprincipen för beredningen av invandrings- och asylpolitiken en kontrollerad invandring. Utlänningslagstiftningen har ändrats enligt den för stunden rådande situationen genom att särskilt beakta politiska förändringar och den politiska utvecklingen i de övriga EU-medlemsstaterna och särskilt i Norden. Redan 2015 då migrationskrisen började vara som värst offentliggjorde statsminister Sipiläs regering i december 2015 sitt åtgärds-program för att kunna reagera på det exceptionellt stora antalet asylsökande som anlände till Finland och få asylkostnaderna under kontroll. Åtgärdsprogrammet omfattade ett stort antal åtgärder, som strävade till att säkerställa kontrollen av antalet asylsökande i en krävande situation genom att förnya våra nationella handlingsmönster. Finland har följt en effektiv politik när det gäller att avlägsna asylsökande ur landet. Utgångspunkten har varit, och är fortfarande, att de som saknar uppehållsrätt i landet återsänds till sitt hemland.

En av de viktigaste aspekterna av EU-politiken är att bekämpa illegal invandring och effektivisera återsändningspolitiken. Det här kommer säkert också att synas under Finlands ordförandeskap. Befolkningstillväxten och klimatförändringen kommer också i fortsättningen att skapa migrationstryck och vi måste förbereda oss på det i god tid. Migrationen bör vara kontrollerad nu och i fortsättningen. Det bör ändå noteras att till migration som helhet hör många delområden och former av migration.

Finland har i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning och internationella förpliktelser åtagit sig att ge internationellt skydd åt asylsökanden som fyller lagens kriterier. Dessa förpliktelser gäller också då det stora antalet asylsökande innebär särskilda utmaningar för de myndigheter

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 445/2018 rd

som ansvarar för mottagnings- och ansökningsförfarandet. Regeringen har ansett det vara viktigt att Finlands lagstiftning och praxis inte är mer gynnsam än andra EU-medlemsstaters eller minnivån enligt Europeiska unionens lagstiftning. Till exempel upphävdes bestämmelserna om humanitärt skydd genom en ändring av utlänningslagen som trädde i kraft 2016. Förutsättningarna för att få uppehållstillstånd på denna skyddsgrund grundade sig inte på Europeiska unionens förpliktelser eller internationella förpliktelser utan det var fråga om en nationell lösning. Andra för Finland viktiga jämförelseländer såsom Sverige hade inte i bruk en sådan nationell uppehållsgrund för att få internationellt skydd.

Ur inrikesministeriets synvinkel är den gällande lagstiftningen om kriterierna för att bevilja internationellt skydd i princip tydlig och motsvarar EU:s regler och den allmänna linjen i de nordiska länderna och i övriga viktiga jämförelseländer. Inrikesministeriet har dessutom planer på att effektivisera behandlingen av nya ansökningar. De direkt tillämpliga EU-regler på förordningsnivå som är under beredning i Europeiska unionens råd kommer att harmonisera praxis i EU-medlemsstaterna.

När det gäller reglerna om familjeåterförening är det viktigt att bedöma helheten. I fråga om familjeåterförening för personer som får internationellt skydd bildar Finland i princip en enad front med de övriga nordiska länderna. I juli 2016 utvidgades tillämpningsområdet för utkomstförutsättningarna så att det omfattar familjeåterförening för personer som får internationellt skydd oberoende av när familjen bildades. De skärpta förutsättningarna för familjeåterförening grundade sig på regeringsprogrammet ("Kriterierna för familjeåterförening preciseras i överensstämmelse med EU:s direktiv om familjeåterförening") och regeringens asylpolitiska åtgärdsprogram från 2015 ("Kriterierna för familjeåterförening skärps utgående till fullo från EU:s direktiv om familjeåterförening, åtminstone krav på försörjningsplikt och oberoende av socialt understöd"). En utvidgning av försörjningsplikten ansågs vara ett snabbt genomförbart och effektivt sätt att genomföra delar av regeringsprogrammet.

Dessutom genomfördes ett utredningsprojekt med finansiering från Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet (VNTEAS) som publicerades 21.12.2016, där man bedömde användbarheten av de i direktivet om familjeåterförening nämnda tilläggsförutsättningarna och konsekvenserna av åtstramningarna för personer som åtnjuter internationellt skydd. Tilläggsförutsättningarna som utreddes var integrationsförutsättningen, bostadsförutsättningen, kravet på boendetid och kravet på minimiålder. Den viktigaste slutsatsen av utredningen var att åtstramningarna inte skulle tillföra ett sådant betydande mervärde att det skulle vara ändamålsenligt att införa dem. För att uppfylla utkomstförutsättningarna krävs det i praktiken en viss grad av integration, boendetid och bostad.

FN:s nya migrationsramverk Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration, GCM) är en politisk deklaration. Ramverket syftar till att förbättra den övergripande kontrollen av migration. Förutom medlemsländerna deltar samhällsaktörer som medborgarorganisationer, företag, vetenskapliga samfund och arbetsmarknadsorganisationer samt FN:s olika organisationer i GCM. Förhandlingarna om avtalet avslutades i New York 13.7.2018.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 445/2018 rd

GCM-avtalet är inte ett juridiskt bindande avtal. Det är inte ett internationellt avtal utan ett politiskt dokument. Det inverkar inte på den nationella suveräniteten utan varje medlemsstat beslutar själv om eventuella åtgärder. Därför är det följdriktigt att ramverket inte kräver några lagstiftningsändringar i Finland.

Ramverket räknar upp olika åtgärder för att effektivisera kontrollen av migration såväl i mottagarländerna som i transit- och ursprungsländerna. Dokumentet innehåller 23 mål som omfattar hela migrationscykeln från migrationsorsaker till återsändningar. Bland målen finns bättre informationsförmedling, identifiering av migranter, förhindrande av människohandel och människosmuggling, gränsbevakning, integration och basservice, erkännande av gästarbetares styrkor samt återsändningar. Enligt det skriftliga spörsmålet strävar dokumentet till lika rättigheter för alla migranter oberoende av om det rör sig om legal eller illegal invandring. Det här påståendet stämmer inte.

För Finland är det viktigt att dokumentet innehåller åtgärder för att hindra människohandel och hjälpa dess offer, liksom åtgärder för att hindra människosmuggling. För Finland är det också viktigt att dokumentet omfattar alla aspekter av migration, däribland frivilligt återvändande och återsändningar som sker på andra sätt. Genom förhandlingsresultatet kopplades migrationsfrågorna till övrig FN-verksamhet, särskilt till hållbar utveckling, med vilket man försöker tackla de bakomliggande orsakerna till migration och särskilt till illegal migration.

Regeringen informerade riksdagen om Finlands ståndpunkter, förhandlingsläget och det centrala innehållet i ramverket med E-brev (E43/2018 rd) 5.6.2018. Eftersom migrationsfrågan är politiskt känslig anser regeringen att det är ytterst viktigt att tre riksdagsutskott har behandlat ramverket (stora utskottet 15.6 och 7.9, utrikesutskottet 12.6 och förvaltningsutskottet 5.9). Utskotten hade inget att anmärka på regeringens ståndpunkt. Regeringen informerades om riksdagens samtycke i september 2018 och således kan uppföljningsbrev E43/2018 rd skickas till riksdagen i november.

Slutdokumentet ska antas vid en mellanstatlig konferens på hög politisk nivå i Marrakech i Marocko den 10–11 december 2018, som Finland deltar i. Efter konferensen ska dokumentet godkännas av FN:s generalförsamling.

Helsingfors 19.11.2018

Inrikesminister Kai Mykkänen